

DOI 10.34132/pard2025.30.02

Отримано: 20 травня 2025

Змінено: 5 вересня 2025

Принято: 3 жовтня 2025

Опубліковано:

30 грудня 2025

Received: 20 May 2025

Revised: 5 September 2025

Accepted: 3 October 2025

Published:

30 December 2025

*Viktoriya Andriyash
Liudmyla Antonova
Olha Nasyrova*

PROBLEMS OF FUNCTIONING OF OFFSHORE ZONES AND IMPLEMENTATION OF OFFSHORE JURISDICTIONS IN THE TERRITORY OF UKRAINE

The article carries out a comprehensive study of the problems of functioning of offshore zones in the world and national economy, as well as the opportunities and threats associated with the introduction of offshore jurisdictions in the territory of Ukraine. The economic essence of the concepts of «offshore zone» and «offshore jurisdiction» is revealed, their key features are identified, and the reasons that encourage enterprises and individuals to use offshore schemes are analyzed. It is noted that, on the one hand, offshore centers play the role of a tool for optimizing international business, and on the other hand, they become a factor in tax evasion, capital outflow, and a decrease in the level of financial security of states.

The paper examines in detail the international experience of regulating the activities of offshore zones, in particular the de-offshorization policy implemented by developed countries within the framework of cooperation with the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) and the European Union. The importance of Ukraine's participation in global initiatives aimed at ensuring the transparency of tax systems, automatic exchange of tax information and the introduction of financial monitoring standards is

emphasized. The article emphasizes the need to strengthen the role of financial regulators, improve the tax administration system and create a favorable business environment that would reduce the motivation to use offshore jurisdictions. The article formulates a number of proposals to increase the effectiveness of public policy in the field of de-offshorization, in particular: strengthening international cooperation in the field of exchange of financial information, harmonization of tax legislation with European standards, creation of incentives for capital repatriation and development of domestic investment instruments. The implementation of the proposed measures will not only strengthen the financial stability of the state and sustainable development, but also ensure the formation of a competitive, transparent and socially responsible business environment in Ukraine.

Keywords: *offshore zones, offshore jurisdictions, offshore banks, de-offshorization, public policy, public administration, sustainable development, national security, financial security.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сучасному етапі розвитку світової економіки дедалі виразніше проявляється тенденція до стрімкої офшоризації господарських процесів, що, у свою чергу, зумовлює суттєве посилення як позитивного, так і суперечливого впливу офшорних зон на стан глобальних ринків і характер міжнародних економічних взаємовідносин. Одним із визначальних аспектів цього процесу є розширення географії офшорних юрисдикцій: дедалі більше країн і територій, передусім тих, що належать до групи держав, які розвиваються, офіційно декларують свій офшорний статус. Це призводить до різкого збільшення кількості зареєстрованих у цих зонах ділових структур – офшорних компаній, фондів, трастів, секретарських та консалтингових організацій. Водночас суттєво розширюється перелік послуг, що надаються цими структурами, зокрема у сфері фінансового посередництва, управління активами, оптимізації податкового навантаження та забезпечення конфіденційності бізнес-операцій.

Офшорний бізнес поступово виходить за межі традиційних сфер діяльності, інтегруючись у нові сегменти світової економіки та освоюючи нові ринки. Особливо помітною є його експансія на простір пострадянських країн, які протягом тривалого часу залишалися відносно закритими для глобальних фінансових потоків. Паралельно спостерігається вдосконалення організаційних механізмів ведення офшорного бізнесу: ускладнюються його правові форми, зростає рівень професіоналізації та технологічного забезпечення таких операцій.

У результаті офшори перестали бути периферійним явищем міжнародної економічної системи. Сьогодні вони формують масштабний, динамічно зростаючий сектор світового господарства, який є невід'ємною складовою глобальних фінансових ринків. Їхня участь у міжнародних потоках капіталу, інвестиційних операціях та податковому плануванні робить офшорні зони впливовим чинником, що здатен як стимулювати економічну активність, так і створювати серйозні ризики для фінансової стабільності.

Більше того, в умовах глибоких структурних трансформацій світового господарства, офшорний сектор породжує значні виклики для національних урядів і міждержавних економічних об'єднань. Зростає занепокоєння тим, що за фасадом глобальної економіки формується складна система прихованих фінансових механізмів, які дозволяють акумулювати та перерозподіляти величезні капітали поза межами традиційного регулювання. Після низки політичних та корпоративних скандалів початку 2000-х років міжнародна спільнота дедалі гостріше усвідомлює, що офшоризація економіки не лише підриває прозорість фінансових потоків, але й створює передумови для концентрації тіньових форм економічної влади, здатних впливати на глобальні процеси розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика функціонування офшорних зон розглядається цілою низкою вітчизняних і зарубіжних науковців, в роботах експертів у галузі фінансового й податкового планування, доповідях і оглядах міжнародних організацій, а також інформаційних виданнях організацій, що спеціалізуються на наданні офшорних послуг. Над

питанням офшоризації та впровадженні офшорних юрисдикцій працювали такі науковці, зокрема: В. Батейко, Н. Євтушенко, М. Копитко, А. Кравченко, І. Лемах, В. Мартиненко, І. Островський, М. Панфілов, В. Руденко, Е. Удовик та інші. Однак під впливом нових факторів і подій у сучасному світі вказана тематика потребує подальшого наукового дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення та аналіз основних проблем функціонування офшорних зон та впровадження офшорних юрисдикцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку світового бізнесу загальновізнано, що офшорні юрисдикції створюються насамперед із метою оптимізації податкового навантаження на підприємства та забезпечення легальних умов для ефективнішого ведення комерційної діяльності. Використання офшорних структур розглядається як законний інструмент підвищення конкурентоспроможності компаній у глобальному економічному середовищі.

Офшорні банки можуть засновувати як великі транснаціональні корпорації, так і приватні підприємці чи заможні фізичні особи. Водночас сам по собі офшорний банк не є самостійним бізнесом у повному розумінні цього слова – це радше організаційна оболонка, що потребує розвиненої інфраструктури для ефективного функціонування. Для здійснення повноцінних фінансових операцій необхідна наявність сучасного ділового центру з відповідною матеріально-технічною базою, розвиненою системою бізнес-комунікацій та високим рівнем фінансового сервісу. Крім того, офшорні фінансові установи повинні бути оснащені сучасними операційними системами та аналітичними інструментами, які дають змогу ефективно управляти банківськими процесами, контролювати витрати та здійснювати глибокий аналіз фінансових показників. Саме потреба у створенні сприятливого середовища для міжнародного капіталу, поєднана з бажанням уникнути надмірного оподаткування, зумовила виникнення офшорних зон у Європі. Вони стали своєрідними центрами фінансової активності, що забезпечують гнучкі умови для розвитку підприємництва в умовах глобалізації.

На думку В. Батейко, офшорні зони слід розглядати як «ефективний інструмент економічної діяльності, що приносить вигоду як державам, на території яких вони функціонують, так і безпосередньо суб'єктам господарювання». Дослідник зазначає, що «створення офшорних юрисдикцій сприяє надходженню додаткових податкових платежів до місцевих бюджетів, водночас забезпечуючи підприємствам можливість зменшити податкове навантаження та підвищити фінансову стійкість» [1].

Вагомою перевагою офшорних компаній є також високий рівень конфіденційності, гарантований законодавством країн, у яких вони зареєстровані. Саме цей чинник часто виступає ключовим мотивом для вибору бізнесом офшорної юрисдикції. Проте в даному аспекті простежується певний парадокс: у той час як більшість сфер сучасного економічного життя поступово переходять до принципів прозорості та відкритості, офшорний сектор залишається зоною, де зберігаються традиції секретності та приватності фінансових операцій. Ця особливість є предметом гострих дискусій, оскільки механізми конфіденційності іноді використовуються недобросовісними підприємцями для ухилення від сплати податків або приховування реальних масштабів діяльності. Надмірна захопленість офшорними схемами, орієнтованими виключно на мінімізацію податкових зобов'язань, може призвести до зменшення доходів державних бюджетів тих країн, де ці компанії фактично здійснюють господарську діяльність, та створити додаткові ризики для економічної стабільності.

Ще однією характерною особливістю офшорних юрисдикцій є відносна простота їхнього законодавства, що суттєво відрізняє їх від країн із розвиненими правовими системами. У той час як сучасні суспільства характеризуються ускладненням законодавчої структури та постійним розширенням правового регулювання економічних процесів, офшорні території, навпаки, прагнуть до максимальної спрощеності нормативної бази.

Показовим прикладом є порівняння законодавства США та Кайманових островів: у Сполучених Штатах діє розгалужена система нормативних актів, що регулюють процедури банкрутства,

тоді як на Кайманових островах відповідні положення зведено лише до кількох сторінок законодавчого тексту [11]. Такий підхід створює сприятливі умови для ведення бізнесу, адже зменшує бюрократичні бар'єри та спрощує адміністративні процедури.

Водночас варто зазначити, що багато офшорних територій не мають традиційної політичної системи у звичному розумінні: тут відсутні політичні партії, а влада зосереджена в руках тоталітарних або напівавторитарних урядів, діяльність яких значною мірою залежить від впливу великого глобального капіталу. Саме участь цього капіталу визначає економічну динаміку таких регіонів, адже значна частина світової торгівлі здійснюється через офшорні структури, розташовані поза межами основних економічних центрів.

У сучасних умовах спостерігається стійка тенденція до зростання обсягів офшорних операцій з капіталом, які посідають помітне місце у структурі експортно-імпортних операцій України (табл. 1) [3]. Така динаміка зумовлена прагненням підприємств до оптимізації податкових витрат та підвищення ефективності своєї діяльності шляхом створення офшорних компаній (offshore companies), що виступають легальним інструментом податкового планування і сприяють поліпшенню умов ведення бізнесу.

Таблиця 1.

Класифікація офшорних зон у сучасній світовій економіці (на основі податкових витрат та способів їх оптимізації)

Класифікація	Особливості
Класичні	Офшор у таких зонах зазвичай дешевий у створенні, з мінімальними вимогами до бухгалтерії та фінансової звітності, але передбачає щорічний державний збір. Це переважно невеликі, політично стабільні країни з простою системою реєстрації та нульовими податковими ставками, наприклад: Сейшельські острови, Вануату, Британські Віргінські та Багамські острови.

продовження таблиці 1

Низькоподаткові	Офшори в таких зонах звичайно оподатковуються, але за дуже скромною ставкою, вимоги до бухгалтерського і фінансового обліку офіційно регламентуються
Оподаткування з пільгою	Офшорні компанії в даних зонах вигідні при грамотному використанні особливостей місцевого комерційного і фінансового законодавства
Зони в інших штатах США	Офшорні зони в таких штатах США, як Арканзас, Делавер, Кентуккі, Колорадо і Орегон зобов'язані сплачувати фіксований федеральний податок, але їх власники звільнені від сплати податків з доходів, отриманих за межами штату

Джерело: сформовано авторами на основі [6]

Офшорні банки (offshore banks) можуть засновувати як великі корпорації, так і невеликі приватні підприємства або заможні фізичні особи. Водночас офшорний банк сам по собі не є самостійним видом бізнесу, а радше організаційною оболонкою, яка потребує розвиненої інфраструктури, налагоджених ділових комунікацій та сучасних операційних систем. Для забезпечення ефективного функціонування такі фінансові центри мають бути технічно оснащені засобами управління операційними процесами та аналітичними інструментами для оцінки фінансових результатів.

Характерною рисою більшості офшорних юрисдикцій є спрощене, або навіть «примітивне», законодавче регулювання, що істотно відрізняється від складних правових систем розвинених держав. У той час як у цивілізованому суспільстві законодавчі механізми постійно ускладнюються, офшорні зони свідомо підтримують мінімальний рівень правового втручання, що робить їх привабливими для міжнародного бізнесу [11].

У науковій літературі поняття офшорної діяльності трактується як «діяльність компаній і фінансових установ за межами юрисдикції певної держави» [5]. Такі держави або території визначаються як офшорні юрисдикції, де учасники фінансово-кредитних операцій не є резидентами країни, на території якої укладаються та виконуються

угоди. Таким чином, офшорний сектор виступає своєрідним посередницьким простором між національними економіками, що забезпечує гнучкість міжнародних фінансових потоків, але водночас створює потенційні ризики для фіскальної стабільності держав.

Найважливішим критерієм для оцінки офшорних зон є їхня репутація, яка формується на основі загального обсягу та характеру переваг, що надаються іноземним компаніям. Форум фінансової стабільності розвинених економік, створений колишнім президентом Німецького центрального банку, запропонував класифікацію офшорних юрисдикцій за рівнем надійності:

- група 1: Швейцарія, Люксембург, Дублін, Гонконг, Сінгапур, Гернси, острів Мен, Джерсі;
- група 2: Ліхтенштейн, Монако, Мальта, Андорра, Бахрейн, Гібралтар, Бермудські острови, Макао, Барбадос;
- група 3: Кіпр, Ліхтенштейн, Антигуа, Ліван, Панама, Ангілья, Кайманові острови, Британські острови, Віргінські острови, Беліз, Аруба, Острови Кука, Багами [13].

Слід відзначити, що сприятливий інвестиційний клімат у країнах другої та третьої груп відіграє значну роль при виборі об'єктів інвестування українськими підприємствами. Однією з основних причин формування офшорних зон є близькість до центрів ділової активності та відсутність внутрішніх ресурсів для розвитку держав. Прикладами таких країн є США, Канада, Велика Британія, Швейцарія, Нідерланди та інші. Ці держави свідомо ухвалювали законодавчі акти, що стимулювали залучення іноземного капіталу. У деяких країнах доходи від діяльності в офшорних зонах стають основним джерелом фінансових ресурсів, оскільки кошти від реєстраційних зборів забезпечують високий рівень життя населення. Крім того, прихід іноземних компаній сприяє створенню робочих місць, а дохід компаній, що надають послуги для заснування іноземних підприємств, прямо залежить від сплати реєстраційних зборів [22]. Варто вказати, що офшорні фінансові центри приваблюють як іноземні, так і вітчизняні підприємства з низки причин, зокрема:

- незначне формальне регулювання діяльності;
- майже повна відсутність податків та контролю при управлінні портфельними інвестиціями;

- можливість виконання посередницьких функцій між позичальниками та вкладниками;
- діяльність іноземних банків сприяє створенню нових робочих місць для місцевого населення;
- підвищення рівня життя в країнах з офшорними банківськими центрами завдяки надходженню коштів від ліцензій, банківських комісій та інших платежів [23].

Міжнародне ставлення до офшорних зон загалом є негативним, оскільки капітал часто перегіає до країн, що спеціально створюють пільги для іноземних компаній, зареєстрованих на їхній території. Світове співтовариство уважно стежить за потенційно шкідливим впливом таких регіонів на економічну безпеку не лише окремих підприємств, а й держав загалом. До негативних аспектів діяльності офшорних юрисдикцій, що впливають на розвиток глобальних інвестиційних та фінансових ринків, належать:

- наслідки кризи Єврозони, які можуть змінювати інвестиційні стратегії країн, спрямовуючи міжнародні резерви з державних і корпоративних боргових інструментів у матеріальні активи, а також песимізм бізнес-спільноти щодо відновлення світової економіки, особливо в енергетичному секторі;
- забезпечення інвестиційної діяльності через глобальні офшорні юрисдикції;
- процеси глобальної економічної реструктуризації власності та суверенна боргова криза;
- продаж банківських активів для підвищення коефіцієнта достатності капіталу [21].

Дослідниці А. Кравченко та М. Варламова відзначають тривалі негативні тенденції у розвитку та функціонуванні офшорних зон:

- ослаблення банківської таємниці;
- підвищення прозорості корпоративних структур (зокрема заборона акцій на пред'явника та обов'язок надавати інформацію про власників компаній);
- активний обмін інформацією;

– реагування на дії офшорних зон, які не відповідають новим міжнародним вимогам, що призводить до втрати їх конкурентоспроможності через тиск світового співтовариства та національних органів влади [7].

Варто наголосити, що вказані тенденції стосуються й України. Зауважимо, що іноді офшорні юрисдикції мають опосередкований негативний вплив на економічну ситуацію в нашій країні, проте українське законодавство регулює порядок здійснення господарської діяльності в офшорних регіонах. Прикладом такого регулювання є розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перелік офшорних зон» від 23 лютого 2011 року [14]. Водночас, перша можливість для українських бізнесменів використовувати офшорні зони з'явилася ще у 1991 році. Компаніям надавалась не лише підтримка у створенні податково звільнених структур, а й допомога у веденні їх діяльності: сплата щорічних внесків до бюджету країни перебування, адміністративне обслуговування нерегулярної пошти, організація щорічних зборів акціонерів, підготовка балансів тощо.

Співпраця України з офшорними зонами є важливою, оскільки обсяг операцій у цих юрисдикціях зростає щороку. Українські бізнесмени та представники еліти добре усвідомлюють переваги, що надаються учасникам таких зон. Тому співпраця з Кіпром, як найближчою до України офшорною юрисдикцією, має особливе значення. Капітальні операції через офшори складають значну частку імпортно-експортних операцій України [3].

Нині питання «паралельних» закордонних операцій набуло великого значення, оскільки капітал вивозиться без користі для компаній та держави. Так, у 2012 році Україна займала 16-те місце у світі за обсягами тіншових капіталовкладень, а в 2017 році – третє місце серед країн із найбільшою тіншовою економікою, де її частка становила 45,16%. У рейтингу 2018 року Україна піднялась на 72 місце серед 192 країн світу, проти 81-го у попередньому періоді. За даними звіту «Рівень економічної свободи у світі у 2022 році» Україна займала 130-те місце серед 178 країн. У 2024 році наша

держава опинилася на 143 місці (у 2024 р. це взагалі було 150 місце) [20].

Негативний бізнес-клімат в Україні обумовлений обмеженими можливостями економіки щодо ефективного залучення інвестицій, низьким рівнем довіри до влади, нестабільною макроекономічною ситуацією та недостатньо розвиненим фінансовим ринком, що створює складні умови для інвестування. У таких умовах інвестори спрямовують капітал у більш сприятливі бізнес-середовища [26]. Українські компанії не отримують достатньої підтримки з боку держави, а податкове навантаження під час криз зростає. Наприклад протягом 2012-2018 рр. іноземні інвестори фактично вийшли майже з усіх своїх проєктів в Україні. Для зменшення впливу капіталу було запроваджено жорсткіші вимоги щодо надання інформації про електронні перекази, посилено контроль за джерелами доходів політиків, а також за фінансовими операціями публічних осіб та їх близького оточення (членів родини, помічників, наставників тощо). Було розширено перелік злочинів, пов'язаних із відмиванням грошей, та посилено вимоги правоохоронних органів у сфері боротьби з фінансовими зловживаннями [2].

Можна стверджувати, що офшорні зони настільки міцно закріпилися в Україні, що стали ключовим чинником стабілізації економічного розвитку, виходу бізнесу з криз та залучення інвестицій, перетворившись на ефективний інструмент для проведення операцій. Регулююча функція держави має полягати не у заборонах, а у вдосконаленні чинного законодавства та запровадженні практик, що сприяють зростанню інвестиційного потенціалу України [18].

Отже, діяльність в офшорних зонах розглядається як один із інструментів ведення бізнесу, розвитку економіки та залучення інвестицій, що сприяє підвищенню загального економічного потенціалу країни. До позитивного досвіду офшорних компаній належить спрощення правил регулювання підприємницької діяльності у юрисдикціях із низьким податковим тиском, що дозволяє зменшити витрати та створює сприятливі умови для податкового планування через використання офшорних структур.

Одним із безпосередніх доказів користі офшорних зон для держав є залучення додаткових інвестицій до бюджету [19]. Сприятливий вплив діяльності в офшорних юрисдикціях приймаючих країн щодо потоків капіталу проявляється у створенні зручного інвестиційного клімату та збільшенні обсягів інвестицій, що, у свою чергу, приносить позитивні результати для економіки країни.

Варто наголосити, що сучасна вітчизняна економіка неможлива без інвестиційної взаємодії з офшорними регіонами, оскільки ключовими перевагами розвитку офшорного бізнесу є зниження податків та захист капіталу, що нині знаходить відображення у всіх сферах підприємницької діяльності. Взаємини з офшорними зонами для України характеризуються активним зростанням залучення іноземних інвестицій як у країну, так і з її території. Одним із найбільш значущих партнерів України у сфері інвестиційного співробітництва є Кіпр, який протягом багатьох років залишається стратегічним партнером та лідером за обсягом інвестицій в українську економіку (рис. 1).

Сучасну економіку важко уявити без участі офшорних компаній. Вони широко застосовуються у різних сферах діяльності для зниження витрат і мінімізації ризиків. Глобальна фінансова криза загострила питання оподаткування, водночас поліпшивши умови ведення бізнесу та підвищивши привабливість офшорних юрисдикцій. Офшорна схема експорту передбачає використання офшорної компанії для мінімізації податкових витрат при постачанні товарів чи послуг. Суть цієї схеми полягає в тому, що реальний експортер продає продукцію офшорній компанії за заниженою ціною, а вона вже перепродає її кінцевому споживачу за ринковою вартістю, залишаючи різницю у прибутку в юрисдикції з мінімальним оподаткуванням.

Офшорні компанії відіграють провідну роль у сучасній глобальній економіці. Зовнішньоекономічні схеми базуються на таких інструментах, як зовнішньоторговельні контракти, лізинг, кредити, комісійні угоди та інші договірні механізми для реалізації складних бізнес-проектів. Стає все більш актуальним створення не лише одноосібних підприємств, а й комплексних структур, що

поєднують офшорні та неофшорні компанії, їхні представництва та філії у різних країнах. Щодо офшорного бізнесу в Україні, слід зазначити, що українські підприємці вперше отримали можливість відкривати офшорні компанії у 1991 р.

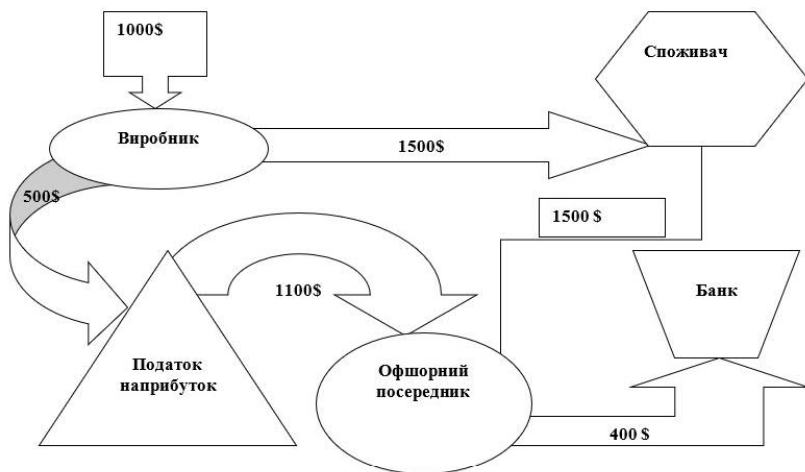

Рис. 1. Офшорна схема експорту.

Джерело: сформовано авторами

Деякі українські суб'єкти господарювання використовують офшорні юрисдикції для таких цілей:

- оптимізація податків: завдяки низьким податковим ставкам компанії можуть зменшити податкові витрати.
- захист активів: офшори забезпечують певний рівень захисту від політичних і економічних ризиків у країні походження.
- міжнародна торгівля та інвестиції: для окремих видів міжнародної діяльності офшорні компанії полегшують фінансові операції та залучення інвестицій.
- конфіденційність: забезпечення анонімності власників і бенефіціарів [25].

Варто вказати, що попри привабливість для окремих підприємств, співпраця з офшорними зонами має для України суттєві негативні наслідки на макрорівні:

– втрати податкових надходжень: найочевидніший недолік полягає у зменшенні обсягів податків, які могли б поповнювати державний бюджет, що негативно позначається на фінансуванні соціальних програм, інфраструктури, оборони тощо;

– сприяння тіньовій економіці та корупції: офшори часто використовуються для відмивання коштів, ухилення від сплати податків і приховування незаконно отриманих доходів, що підриває економічну безпеку держави;

– зниження інвестиційної привабливості: активне використання офшорних схем може створювати враження непрозорості української економіки та відлякувати добросовісних іноземних інвесторів;

– відтік капіталу: історично Україна стикалася з проблемою значного виведення капіталу в офшорні юрисдикції, що послаблює національну економіку;

– міжнародний імідж: використання офшорів асоціюється з низькою прозорістю та підвищеними ризиками для міжнародних партнерів, що може погіршувати ділову репутацію країни [9].

В умовах глобалізації та посилення міжнародної співпраці у сфері боротьби з відмиванням коштів та ухиленням від сплати податків спостерігається тенденція до зменшення застосування «традиційних» офшорних схем. Для України важливими є такі напрямки:

– продовження деофшоризації економіки: це передбачає удосконалення податкового законодавства, посилення фінансового контролю, підвищення прозорості ведення бізнесу та активну співпрацю з міжнародними організаціями.

– створення сприятливого інвестиційного клімату всередині країни: необхідно зробити так, щоб українському бізнесу було вигідніше розвиватися та сплачувати податки всередині країни, а не виводити кошти за кордон. Це включає покращення правової системи, захист прав власності, зменшення рівня корупції та бюрократії.

– вибіркова співпраця з юрисдикціями з низьким оподаткуванням: якщо така співпраця здійснюється, вона має бути прозорою та відповідати міжнародним стандартам [8].

Таким чином, у контексті України розвиток співробітництва з офшорними зонами слід розглядати не як мету для розширення їх використання, а як необхідність впровадження заходів, що мінімізують негативні наслідки та сприяють деофшоризації економіки.

Часто офшорні зони – це невеликі держави з особливим правовим статусом, влада яких активно стимулює розвиток зовнішнього сектору для залучення інвестицій, що покращує зайнятість та економічну ситуацію в країні (рис. 2). Складна податкова система в Україні спонукає все більше підприємців шукати способи оптимізації податків. У цьому процесі широко використовується досвід західних країн щодо створення офшорних компаній.

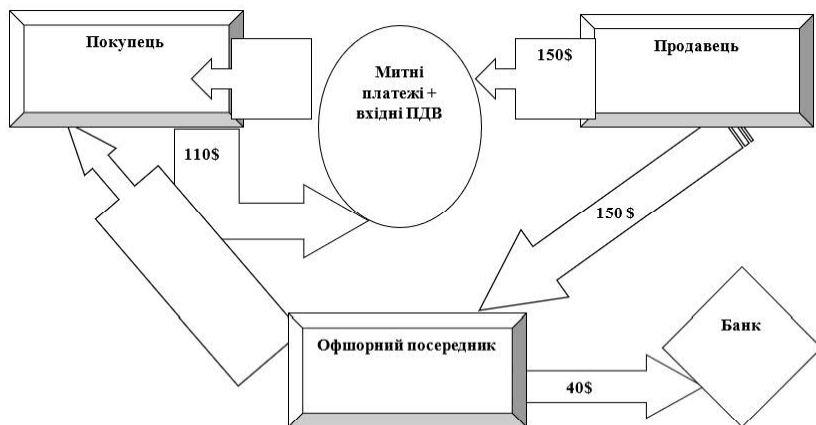

Рис. 2. Імпортна офшорна схема.

Джерело: сформовано авторами

Варто вказати щодо офшорно-імпорتنних операцій в різних сферах економіки. Ця схема є протилежною до попередньої. Імпортер через офшорного посередника розділяє вартість закупленого товару на дві частини. Одна частина сплачується постачальнику офшорною компанією (часто неофіційно, «чорним налом», що в офшорних юрисдикціях отримати не становить проблеми), а друга – безпосередньо імпортеру. Друга частина формується так, щоб мінімізувати податкові зобов'язання, зокрема митні збори, ПДВ тощо.

Також не можемо оминати увагою агентську схему (рис. 3), згідно якої офшорна компанія створює мережу агентів у країнах, де планує здійснювати діяльність (торгівлю, надання послуг тощо). Агенти, діючи за умовами агентської угоди, укладають договори з контрагентами так, що всі платежі надходять на рахунки офшорної компанії. При цьому податки з цих коштів не сплачуються, а самі агенти отримують мінімальну агентську винагороду, наприклад 1% від виручки або менше, з якої вони сплачують податки у країнах свого перебування.

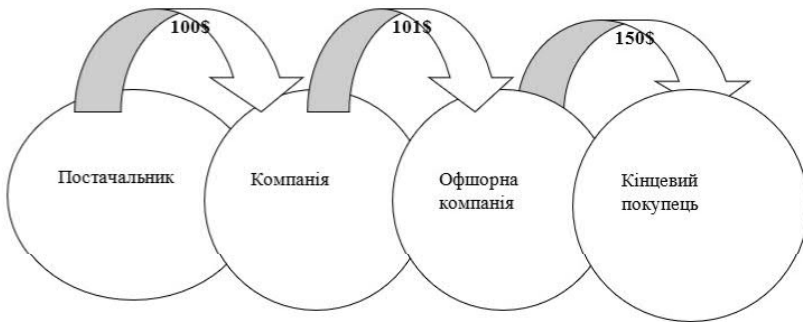

Рис. 3. Агентська схема.

Джерело: сформовано авторами

Як уже відзначалося і є загальновідомим, офшорна компанія, зареєстрована в офшорній юрисдикції, зазвичай застосовується для зниження податкового навантаження та забезпечення конфіденційності власників. Зазвичай така компанія не веде операційну діяльність у країні реєстрації, а використовується для міжнародних фінансових операцій. Процес її функціонування може включати кілька етапів: реєстрацію компанії, відкриття банківського рахунку, укладання угод та отримання доходу. Офшорна компанія створюється в юрисдикціях із низьким або нульовим оподаткуванням, що часто є островними державами або територіями зі спеціальним податковим режимом (наприклад, Британські Віргінські острови, Кіпр, Багами, Панама) (рис. 4). Основне призначення таких компаній – проведення міжнародних

транзакцій, зокрема: експортно-імпорتنі операції, коли товари проходять через компанію-посередника для зменшення податкових витрат (реінвойсинг) [10].

Офшорні компанії можуть використовуватися для надання кредитів та позик через офшорні рахунки, отримуючи прибуток від різниці у відсотках. Також вони застосовуються для інвестування в інші компанії або активи з метою зменшення податкового навантаження. Завдяки низьким або нульовим ставкам податків в офшорних юрисдикціях, прибуток, отриманий через такі компанії, може значно скорочуватися або навіть звільнитися від оподаткування в інших країнах.

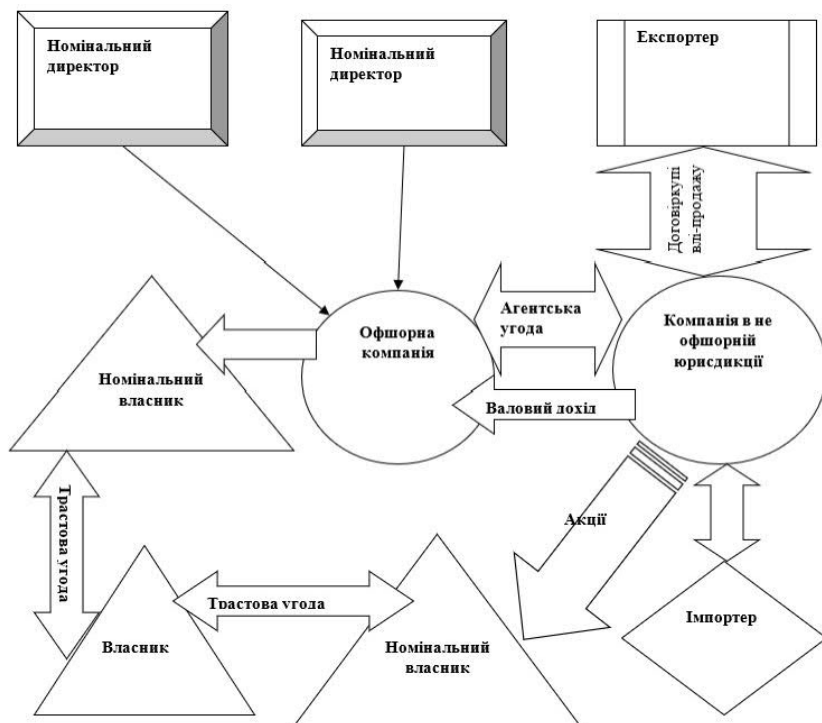

Рис. 4. Схема роботи офшорної компанії.

Джерело: сформовано авторами

Офшорні компанії забезпечують високий рівень конфіденційності, оскільки інформація про бенефіціарних власників та фінансові операції часто є обмеженою або недоступною для державних органів. Водночас важливо пам'ятати, що використання офшорів може мати як позитивні, так і негативні наслідки, а його законність залежить від конкретної ситуації та законодавства відповідних країн.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ, англ. Foreign Direct Investment, FDI) – це «довгострокові вкладення матеріальних ресурсів компаніями-нерезидентами в економіку країни, наприклад, для організації та будівництва підприємств. Такі інвестиції вимірюються у мільйонах доларів США» [4]. Прямі іноземні інвестиції вважаються найбільш бажаною формою капіталовкладень для країн, що розвиваються, оскільки вони дозволяють реалізовувати великі проекти, а також сприяють надходженню нових технологій, сучасних практик корпоративного управління та досвіду управління (табл. 2).

Таблиця 2.

Прямі іноземні інвестиції в Україні в 2024 р. (млн. дол. США)

2024	ПІІ в Україну	ПІІ з України	Сальдо
I кв.	1838 +1686	-87 – 123	+1925 +1559.5%
II кв.	1122 – 716	-10 + 77	+1132 – 41.2%
III кв.	156 – 966	-14 – 4	+ 170 – 85.0%
IV кв.	213 + 57	-51 – 37	+264 +55.3%
за рік	3329	-162	+3491

Джерело: сформовано авторами на основі [18]

Досліджуючи відкриті джерела в Інтернеті, зокрема аналітичні дані української ІТ-компанії YouControl, яка розробляє сервіси на основі відкритих даних, було встановлено наступне [15]. Аналітики YouControl проаналізували п'ять регіонів України та визначили кількість власників і засновників великих офшорних компаній, якими вони володіють, сфери їх діяльності та країни, які проявляють до

них найбільший інтерес. Сьогодні у світі існують кілька визнаних списків «офшорних» країн і територій, які ведуть, зокрема, Міжнародний валютний фонд, The Financial Action Task Force (FATF) – міжнародна група з протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення, а також Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) [24].

Постановою Кабінету Міністрів України № 1045 від 27 грудня 2017 року було затверджено перелік держав та територій, які відповідають критеріям, визначеним підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України [16]. Крім того, постановою визнано такою, що втратила чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України № 977 від 16 вересня 2015 року (із змінами, внесеними постановами КМУ № 108 від 31.01.2018, № 295 від 11.04.2018, № 636 від 04.06.2024 та № 1505 від 27.12.2024) [17].

У переліку визначено 46 юрисдикцій і країн із низьким рівнем оподаткування, компетентні органи яких не забезпечують повний і своєчасний обмін податковою та фінансовою інформацією на запити органів Державної податкової служби України. Іншими словами, це – офшорні зони (offshore areas). Крім того 27 грудня 2018 року Кабінет Міністрів України оновив перелік офшорних зон (Розпорядження № 1079-р від 27.12.2017), який наразі містить 41 юрисдикцію. До оновленого списку додалися Тринідад і Тобаго, Намібія, Гуам, Палау та Американське Самоа.

Як зазначає заступник директора YouControl з правових питань, адвокат Д. Глоба, основний перелік offshore areas міститься у Постанові КМУ № 1045 від 27.12.2017, оскільки саме він регулює сферу оподаткування. Інший перелік більше орієнтований на оцінку ризиків фінансових операцій [15]. У фокусі дослідження YouControl перебував бізнес Вінницької, Дніпропетровської, Львівської, Одеської та Харківської областей. Загалом у цих регіонах працює майже 300 тисяч підприємств (рис. 5):

- 4,7% від загальної кількості підприємств в Одеській області;
- 2,4% у Дніпропетровській області;
- 2,3% у Вінницькій області;

- 2% у Харківській області;
- 1,9% у Львівській області [12].

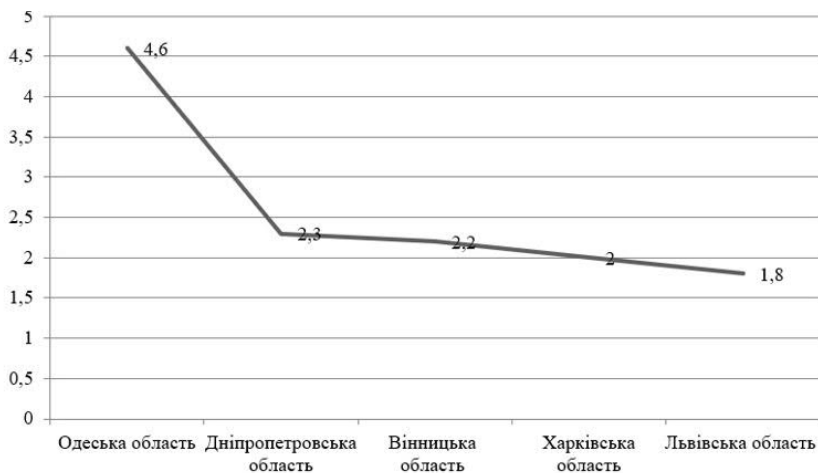

Рис. 5. Частка офшорів у різних регіонах.

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

Кількісна різниця між регіонами досить помітна: у Вінницькій області кількість офшорних компаній трохи перевищує 400, тоді як в Одеській – понад 3,1 тисячі. Проте оцінювати «вагу» офшорів у регіоні можна не лише за кількістю компаній. Значно цікавішими є їхні розміри та фінансові показники. У 2017 році офшори Вінницької області забезпечили 29% загальних доходів регіону. У Дніпропетровській та Одеській областях частка офшорних компаній сягнула 32%, у Львівській – 11%, а в Харківській – 7%. Особливо помітною є ситуація в Одеській області, де традиційно зберігається висока господарська та комерційна активність. Чим більш індустріалізованою стає територія, тим більшу «офшорну» присутність вона демонструє. На думку аналітиків, на це також впливає географічне положення Одеської області: прикордонна територія на узбережжі моря з активною міжнародною торгівлею (рис. 6) [12].

Варто вказати, що на думку Р. Корнилюка, «частиною підприємств області досі володіють реальні власники з країн, що входять до списку низькоподаткових юрисдикцій (Молдова та Туреччина)» [12]. У ділових колах Кіпр асоціюється не лише з курортами, а й з одним із «улюблених бізнес-напрямоків», зокрема й для українських компаній. Цей острів займає перше місце серед відомих «морських країн» у 4 із 5 регіонів, розглянутих у дослідженні (за винятком Одеської області).

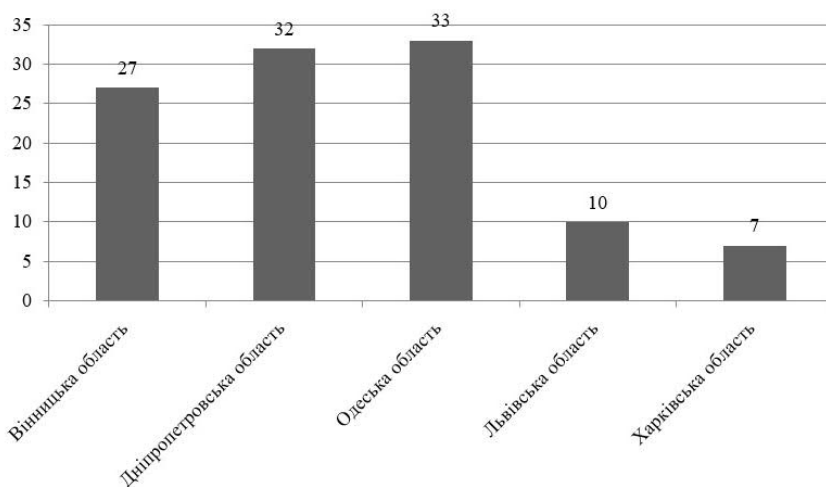

Рис. 6. Загальні доходи від офшорів.

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

Загалом на Кіпрі зареєстровані засновники понад 2100 компаній із цих п'яти регіонів. Проте ситуація може змінитися. У 2018 році Кіпр переглянув підхід до прозорості бізнесу та посилив стандарти фінансового нагляду, а також боротьбу з фіктивними компаніями, що працюють поза межами острова. За словами Р. Корнилюка, у ТОП-3 найпопулярніших офшорів тепер потрапили територіально близькі до України Молдова та Туреччина (рис. 7) [12].

Очевидно, що українські компанії не обмежуються лише відомими «офшорами». Деякі підприємства, зокрема з Харківської

та Дніпропетровської областей, отримують членство у Федерації Сент-Кітс і Невіс за кордоном. Також 22 компанії зі Львівської області зареєстровані на самоврядній заморській території Великої Британії – Ангільї в Карибському морі. Інші обирають віддалені Маршаллові острови в Тихому океані або Йорданію, багату на історичні пам'ятки [12].

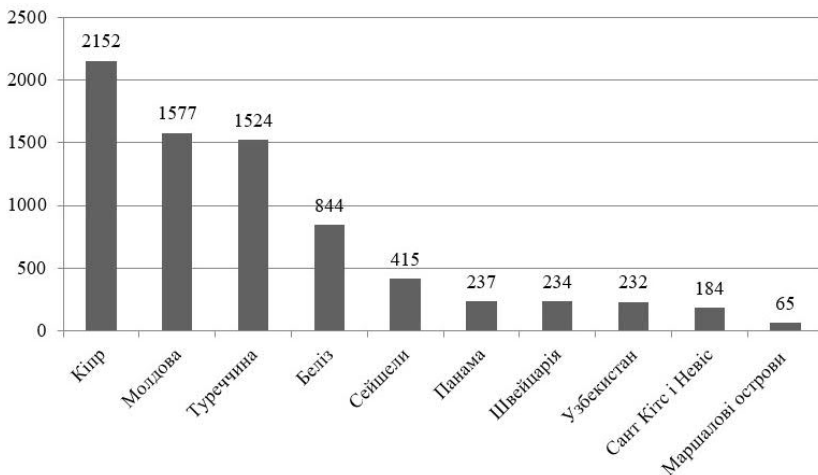

Рис. 7. Топ-10 «улюблених офшорів».

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

При цьому слід зауважити важливий момент щодо компаній, заснованих офшорними агентами. Не всі низькоподаткові юрисдикції призначені для українських резидентів – серед них можуть бути іноземні бенефіціари. Також вони можуть бути зареєстровані на класичних «офшорних» островах або бути громадянами традиційних торгових партнерів України, таких як Молдова чи Туреччина, де операції підлягають регулюванню через трансфертне ціноутворення.

Щодо видів діяльності таких компаній, нерідко основним КВЕД обирають «неспеціалізовану оптову торгівлю», що може свідчити про прагнення ретельно приховати реальні операції. В Україні

саме цей вид діяльності найбільше приваблює офшори. Друге за поширеністю місце займає «надання в оренду та експлуатацію нерухомого майна», що перебуває у власності або оренді компанії. Третій КВЕД також пов'язаний із нерухомістю (рис. 8) [12]. При цьому лідируючі види діяльності офшорних компаній відрізнялися в різних регіонах. У Вінницькій області найбільше підприємств з офшорною структурою спеціалізуються на «вирощуванні зернових, зернобобових та олійних культур».

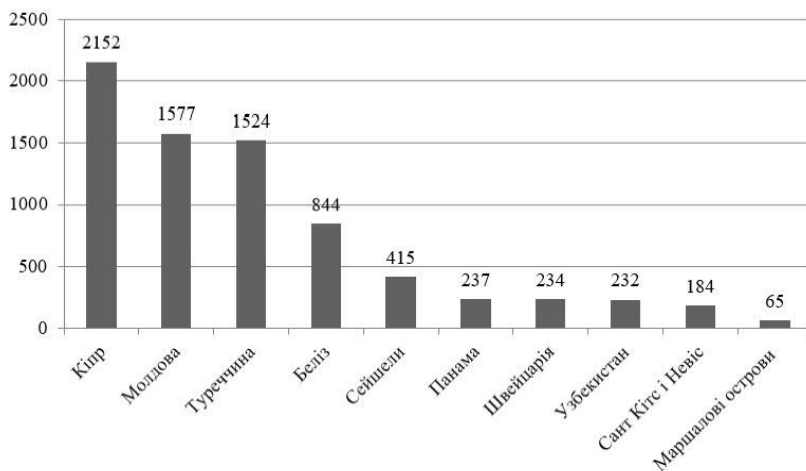

Рис. 8. За видами діяльності офшорних компаній.

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

У Дніпропетровській та Одеській областях переважає «неспеціалізована оптова торгівля». Офшорні компанії Львівської та Харківської областей часто здійснюють діяльність за КВЕД «надання в оренду та експлуатацію власного або орендованого нерухомого майна». Визначити, які країни вважаються «офшорами», не завжди просто, оскільки відповідні списки в Україні та світі можуть відрізнятися [13]. Існують «сірі» та «чорні» списки, а в Україні водночас діють два різні офіційні переліки (табл. 3) [12].

Таблиця 3.

Перелік офшорних зон

Назва	Офіційно визнані у світі						Офіційно визнані в Україні	
	Перелік ЄС		Перелік FATF		Перелік ОЕСР		Кабінет Міністрів України	
	чорний	сірий	чорний	сірий	чорний	сірий	Постанова № 1045	Розпорядження № 143-р
Автономний регіон Мадейра Португальської Республіки							+	
Американське Самоа			+					+
Албанія				+				+
Ангілья				+		+	+	+
Андорра				+			+	+
Антигуа і Барбуда				+			+	+
Аруба				+			+	+
Багамські острови				+	+		+	+
Барбадос				+			+	+
Бахрейн				+			+	+

Джерело: сформовано авторами [12]

Висновки. Таким чином, виходячи з наведених даних, можна зробити висновок про важливість та ефективність співпраці України з міжнародними фінансовими центрами. Серед зовнішніх партнерів особливо варто виділити Кіпр та Британські Віргінські острови. Зокрема, приблизно третина інвестиційних потоків в Україну надходить із Кіпру, однак 90% загального обсягу інвестицій фактично відбувається через механізм реінвестицій.

Така структура свідчить про спроби українських бізнесменів оптимізувати податкове навантаження та використовувати «тіньові» канали фінансових потоків, що в окремих випадках може сприяти відмиванню капіталу.

Проблематика взаємодії України з офшорними юрисдикціями є комплексною та багатовимірною. Вона має прямий вплив на національну економічну безпеку, стабільність фінансового сектору та інвестиційний клімат країни. Розвиток співробітництва з офшорними зонами для України – це не просто пасивне прийняття наявних практик, а стратегічна трансформація взаємовідносин, яка включає активне управління ризиками та протидію можливим зловживанням.

Майбутній успіх у цій сфері залежить від комплексного, багаторівневого підходу. Насамперед необхідно посилювати правозастосування, застосовуючи сучасні технології для моніторингу та відстеження активів у цифровому просторі. Одночасно потрібно фундаментально покращувати внутрішній інвестиційний клімат, забезпечуючи політичну та економічну стабільність, створюючи передбачувану податкову систему та здійснюючи безкомпромісну боротьбу з корупцією.

Шлях до фінансової прозорості та сталого економічного зростання є складним і тривалим, проте він чітко окреслений. Послідовна реалізація цих заходів дозволить Україні не лише повернути втрачений капітал, а й сформувану міцну, прозору та конкурентоспроможну економіку. Така економічна модель сприятиме залученню значних інвестицій, розвитку підприємництва та забезпеченню добробуту громадян, закладаючи основу для довгострокової стабільності та процвітання країни.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФШОРНИХ ЗОН ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ОФШОРНИХ ЮРИСДИКЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

У статті здійснено комплексне дослідження проблем функціонування офшорних зон у світовій та національній економіці, а також можливостей і загроз, пов'язаних із впровадженням офшорних юрисдикцій на території України. Розкрито економічну сутність поняття «офшорна зона» та «офшорна юрисдикція», визначено їх ключові ознаки, а також проаналізовано причини, що спонукають підприємства та фізичних осіб до використання офшорних схем. Зазначено, що, з одного боку, офшорні центри відіграють роль інструменту оптимізації міжнародного бізнесу, а з іншого – стають чинником ухилення від оподаткування, відтоку капіталу та зниження рівня фінансової безпеки держав.

У роботі детально розглянуто міжнародний досвід регулювання діяльності офшорних зон, зокрема політику деофшоризації, яку реалізують розвинені країни в межах співпраці з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та Європейським Союзом. Підкреслено важливість участі України у глобальних ініціативах, спрямованих на забезпечення прозорості податкових систем, автоматичний обмін податковою інформацією та запровадження стандартів фінансового моніторингу. У статті наголошується на необхідності посилення ролі фінансових регуляторів, удосконалення системи податкового адміністрування та формування сприятливого бізнес-середовища, яке б знижувало мотивацію до використання офшорних юрисдикцій.

У статті сформульовано низку пропозицій щодо підвищення ефективності публічної політики у сфері деофшоризації, зокрема: посилення міжнародного співробітництва у сфері обміну фінансовою інформацією, гармонізації податкового законодавства з європейськими стандартами, створення стимулів для репатріації капіталу та розвитку внутрішніх інвестиційних інструментів. Реалізація запропонованих заходів дозволить не лише зміцнити фінансову стабільність держави та сталий розвиток, але й

забезпечити формування конкурентоспроможного, прозорого та соціально відповідального бізнес-середовища в Україні.

Ключові слова: офшорні зони, офшорні юрисдикції, офшорні банки, деофшоризація, публічна політика, публічне управління, сталий розвиток, національна безпека, фінансова безпека.

Author Contributions: Conceptualization, V.A., L.A. and O.N.; Writing – original draft, V.A., L.A. and O.N.; Writing – review & editing, V.A., L.A. and O.N.. Authors have read and agreed to the published version of the manuscript.

Funding: This research received no external funding.

Institutional Review Board Statement: Not applicable as study did not include human subjects.

Informed Consent Statement: Not applicable.

Data Availability Statement: Data is contained within the article.

Conflicts of Interest: The authors declare no conflict of interest.

References

1. Bateiko, V.S. (2017). Problemy funktsionuvannia ofshornykh zon yak sub'ektiv investytsiinoho protsesu [Problems of functioning of offshore zones as subjects of the investment process]. *ela.kpi.ua*. Retrieved from: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/d1b1382c-02f4-4044-9a4d-673b8ef40a64/content/2017> [in Ukrainian].
2. Bondar H., & Andriash, V. (2018). Rol hromadianskoho suspilstva u dosiahnenni staloho rozvytku ta borotbi z koruptsiieiu v Ukraini [The role of civil society in achieving sustainable development and combating corruption in Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public administration and regional development*, 1. Retrieved from: <https://surl.li/mcdwas> [in Ukrainian].
3. Volkova, Yu.O. (2008). Rozvytok ofshornykh tsentriv u systemi mizhnarodnoho biznesu [Development of offshore centers in the system of international business]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Formation of market relations in Ukraine*, 1, (pp. 43-48) [in Ukrainian].
4. Yevtushenko, N.O. (2023). Priami inozemni investytsii: stan ta perspektyvy rozvytku [Foreign Direct Investment: Status and Development

Prospects]. *Ekonomichnyi prostir – Economic space*, 188. Retrieved from: <https://surl.li/yuesmv> [in Ukrainian].

5. Karlin, M.I., & Borysiuk, O.V. (2016). *Finansovi ofshory [Financial Offshores]*. Lutsk: Vezha-Druk [in Ukrainian].

6. Kopytko, M.I. (2021). Vykorystannia ofshornykh zon yak sposib ukhylennia vid opodatkuвання [The Use of Offshore Zones as a Method of Tax Evasion]. *Vcheni zapysky universytetu «KROK». Serii: Ekonomika – Academic notes of the University «KROK»*, 1. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2021_1_9 [in Ukrainian].

7. Kravchenko, A., & Varlamova, M. (2022). Suchasni tendentsii rozvytku ofshornykh zon [Current trends in the development of offshore zones]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, 6. Retrieved from: <https://surl.li/cmzark> [in Ukrainian].

8. Lehan, I.M., & Suprunova I.V. (2021). Ofshorni yurysdyktsii yak instrument tinizatsii ekonomiky ta transnatsionalnoi zlochynnosti [Offshore jurisdictions as a tool for shadowing the economy and transnational crime]. *Ofshorni yurysdyktsii. Pravo ta derzhavne upravlinnia – Offshore jurisdictions. Law and public administration*, 2, (pp. 133-139) [in Ukrainian].

9. Martynenko, V.O., & Hordiienko, V.P. (2018). Analiz funktsionuvannia ofshornykh zon ta shliakhy podolannia naslidkiv yikh nehatyvnoho vplyvu na ekonomiku Ukrainy [Analysis of the functioning of offshore zones and ways to overcome the consequences of their negative impact on the economy of Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, 15. Retrieved from: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/25.pdf [in Ukrainian].

10. Ostrovskiy, I., & Stadnyk, H. (2025). Upravlinnia ryzykamy v systemi finansovoho stratehuvannia TNK: osoblyvosti ta superechnosti [Risk management in the system of financial strategy of TNCs: features and contradictions]. *Investysii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 11. Retrieved from: <https://surl.li/mjcece> [in Ukrainian].

11. Ofshory u sviti: 7 kliuchiv dlia rozuminnia [Offshores in the world: 7 keys to understanding]. (n.d.). (2020). *hromadske.ua*. Retrieved from: <https://surl.li/kguiua> [in Ukrainian].

12. Ofshorni slid dilovykh rehioniv Ukrainy. Doslidzhennia kompanii YouControl [Offshore footprint of business regions of Ukraine. Research by YouControl]. (n.d.). (2019). *youcontrol.com.ua*. Retrieved from: <https://surl.li/cc/sljuok> [in Ukrainian].

13. Martynenko, V.A., & Hordiienko, V.P. (2018). Analiz funktsionuvannia ofshornykh zon ta shliakhy podolannia naslidkiv yikh nehatyvnoho vplyvu na

ekonomiku Ukrainy [Analysis of the functioning of offshore zones and the way to overcome the consequences of their negative impact on the economy of Ukraine]. *Ekonomika ta upravlinnia natsionalnym hospodarstvom – Economics and national economy management*, 15, (pp. 154-160). Retrieved from: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/25.pdf [in Ukrainian].

14. Panfilov, M., Artiukh, O., & Murenko, T. (2024). Ofshorni yurysdyktsii yak instrument minimizatsii podatkovoho navantazhennia [Offshore Jurisdictions as a Tool for Minimizing the Tax Burden]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 62. Retrieved from: <https://surl.li/qfcqrd> [in Ukrainian].

15. Pro YC World [About YC World]. (n.d.). (2025). *youcontrol.world*. Retrieved from: <https://youcontrol.world/ua/about-us> [in Ukrainian].

16. Pro vnesennia zmin u dodatok do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 hrudnia 2017 r. No. 1045» vid 27 hrudnia 2024 r. No. 1505 (2017) [On Amendments to the Appendix to the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 27, 2017 No. 1045 dated December 27, 2024 No. 1505]. *bdf.gov.ua*. Retrieved from: <https://surl.li/mehgme> [in Ukrainian].

17. Pro zatverdzhennia pereliku derzhav (terytorii), yaki vidpovidaiut kryteriiam, ustanovlenym pidpunktom 39.2.1.2 pidpunktu 39.2.1 punktu 39.2 statti 39 Podatkovoho kodeksu Ukrainy : Rozporiadzhennia KMU vid 16 veresnia 2015 r. No. 977-r (2015) [On approval of the list of states (territories) that meet the criteria established by subparagraph 39.2.1.2 of subparagraph 39.2.1 of paragraph 39.2 of Article 39 of the Tax Code of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 16, 2015 No. 977-p (2015)]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/977-2015-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

18. Rudenko, V.V. (2015). Investytsiina diialnist v ofshornykh zonakh: osoblyvosti realizatsii ta perspektyvy rozvytku [Investment activity in offshore zones: features of implementation and development prospect]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytsky National University*, 1, (pp. 133-141) [in Ukrainian].

19. Udovyk, E.L. (2020). Ofshorna ekonomika v svitovii praktytsi [Offshore economy in world practice]. *international-relations-tourism.karazin.ua*. Retrieved from: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/resources/d91194ae07a0101c54cc2f6f382326e3.pdf> [in Ukrainian].

20. Ukraina pidnialasia u reitynhu ekonomichnoi svobody, ale zalyshaietsia sered naibilsh nevilnykh ekonomik. U chomu prychna [Ukraine has risen in the ranking of economic freedom, but remains among the most unfree economies. What is the reason]. (n.d.). (2025). *forbes.ua*. Retrieved from: <https://forbes.ua/>

news/ukraina-pidnyalasya-z-150-na-143-e-mistse-u-reytingu-ekonomichnoi-svobodi-ale-zalishaetsya-sered-naybilsh-nevilnikh-ekonomik-u-chomu-prichina-25092025-32892 [in Ukrainian].

21. Kharchuk, O.O., & Korytnik, S.A. (2016). Nehatyvni naslidky diialnosti ofshornykh zon ta shliakhy yikh podolannia v Ukraini [Negative consequences of the activities of offshore zones and ways to overcome them in Ukraine]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal – International Scientific Journal*, 6, (Vol. 3), (pp. 157-160) [in Ukrainian].

22. Sheremetynska, O.V., & Savchuk, I.V. (2016). Vplyv ofshornykh zon na ekonomiku Ukrainy [The impact of offshore zones on the economy of Ukraine]. *Ekonomichniy prostir – Economic Space*, 105, (pp. 58-66) [in Ukrainian].

23. Yaroshevych, V., & Sarhan, A. (2025). Ofshorni segment svitovoi ekonomiky: evoliutsiia i tendentsii rozvytku [The offshore segment of the world economy: evolution and development trends]. *www.nbrb.by*. Retrieved from: <http://www.nbrb.by/bv/cont.asp?id=9675> [in Ukrainian].

24. Official site «FATF». (n.d.). (2025). *www.fatf-gafi.org*. Retrieved from: <https://www.fatf-gafi.org/en/home.html> [in English].

25. James, S.H. (2025). The price of offshore revisited. *www.taxjustice.net*. Retrieved from: https://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Price_of_Offshore_Revisited_122.pdf [in English].

26. Yemelyanov, V., & Andriyash, V. (2024). Derzhavni finansovi systemy zarubizhnykh krain: instyutsiini osoblyvosti [Public financial systems of foreign countries: institutional features]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public Administration and Regional Development*, 24, (pp. 342-367) [in Ukrainian].

Відомості про авторів / Information about the Authors

Вікторія Андріяш, д. держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування, Юридичного факультету, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: andriyash_v2017@ukr.net, orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5294-7456>.

Viktoriia Andriyash, Doctor of Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Management and Administration, Faculty of Law, Petro Mohyla Black Sea National University, Myko-

laiv, Ukraine. E-mail: andriyash_v2017@ukr.net, orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5294-7456>.

Людмила Антонова, д. держ. упр., професор, професор кафедри обліку і аудиту, Факультету економічних наук, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: antonovalv77@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0003-2975-6453>.

Liudmyla Antonova, Doctor of Public Administration, Professor, Professor of the Department of Accounting and Auditing, Faculty of Economic Sciences, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: antonovalv77@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0003-2975-6453>.

Ольга Насирова, магістр публічного управління та адміністрування, головний спеціаліст відділу з питань банкрутства по південному регіону, Управління банкрутства, Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції, м. Одеса, Україна. E-mail: nasirova1984@ukr.net, orcid: <https://orcid.org/0009-0004-4589-8181>.

Olha Nasyrova, Master's student of Public Management and Administration, Chief Specialist of the Bankruptcy Department for the Southern Region, Bankruptcy Department, Southern Interregional Department of the Ministry of Justice, Odessa, Ukraine. E-mail: nasirova1984@ukr.net, orcid: <https://orcid.org/0009-0004-4589-8181>.

Andriyash, V., Antonova, L., & Nasyrova, O. (2025). Problems of functioning of offshore zones and implementation of offshore jurisdictions in the territory of Ukraine. *Public Administration and Regional Development*, 30, 1132-1162. <https://doi.org/10.34132/pard2025.30.02>